

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทย เพื่อร่วมกับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๑

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า ในการประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมใหญ่มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก ในการดำเนินการกิจการทางการเมือง และในการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ ของพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก ต่อมาหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยและพรรคชาติไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก ในการดำเนินการกิจการทางการเมืองตามมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองทั้งสอง ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๑ เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเนื่องจากไปร่วมกับพรรคชาติไทยต่อไป ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และพิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคต้นตระกูลไทยและพรรคชาติไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖

หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ พร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า พรรคต้นตระกูลไทยได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมมีมติให้ยุบพรรคไปร่วมกับพรรคชาติไทยโดยให้

พรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลักและมีมติให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เพื่อพิจารณาการยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทย และที่ประชุมใหญ่วิสามัญดังกล่าวได้มีมติเอกฉันท์ให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หมวด ๕ เรื่องการรวมพรรคการเมือง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๓ การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง พรรคต้นตระกูลไทยไม่ขอคัดค้านแต่อย่างใดโดยพรรคต้นตระกูลไทยขออ้างเอกสารตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อ้างอิงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้มีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคชาติไทยยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ พร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า พรรคชาติไทยได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง พรรคชาติไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทย เพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยโดยมีพรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง แต่อย่างใดทั้งสิ้น

พิจารณาคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕...”

และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่

ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับ
พรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

มาตรา ๗๑ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือ
หลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมือง
ที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมือง
ที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียน
ดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับ
อีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒
มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเท็จจริงได้ความว่า การที่พรรคต้นตระกูลไทยขอรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกันกับ
พรรคชาติไทยที่เป็นหลัก พรรคต้นตระกูลไทยได้ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่
๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคต้นตระกูลไทย
มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยให้พรรคชาติไทย
เป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และพรรคชาติไทยได้ขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่
วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์
เห็นชอบให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลักในการ
ดำเนินกิจการทางการเมือง ต่อมาวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยและ
หัวหน้าพรรคชาติไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง
เพื่อให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง พิจารณาแล้วเห็นว่า
พรรคการเมืองทั้งสองได้ดำเนินการขอความเห็นชอบเป็นมติเอกฉันท์จากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรค
ให้รวมพรรคเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกัน โดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการ
ทางการเมือง และหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน
พรรคการเมือง ประกอบกับทั้งสองพรรคได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้อง
ของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด จึงเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑ แล้ว กรณีจึงมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคต้นตระกูลไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓)

สำหรับกรณีมีการคัดค้านการดำเนินการรวมพรรคทั้งสองนั้น จากเอกสารและข้อเท็จจริงได้ความว่า

ประเด็นแรก กรณีที่มีนายจิรภัทร ไชยฤทธิเดช อ้างว่าเป็นผู้แทนของสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย และคณะรวม ๗ คน ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีมติที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗

เรื่องนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีการประชุมและมีมติเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ตั้งไม่รับคำร้อง เนื่องจากผู้ร้องมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ ประกอบมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

จึงไม่มีเหตุที่จะต้องนำมาวินิจฉัยในครั้งนี้

ประเด็นที่สอง กรณีที่คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยโดยนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกลิน ร่วมกันกับนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ยื่นหนังสือลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทย ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ และให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้องทราบพร้อมทั้งทำคำชี้แจง ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญตามหนังสือชี้แจง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ สรุปได้ว่า ได้ตรวจสอบข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติพบว่า นายวรรัตน์ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ ไม่มีชื่อเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย ดังนั้นจึงเห็นว่าบุคคลทั้งสองไม่อยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้ยื่นคำร้องคัดค้านกรณีดังกล่าวข้างต้น จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำคัดค้านของนายวรรัตน์ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ